Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe șése luni 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulu pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 44. Brașovŭ, Sâmbătă, 26 Februarie (10 Martie) 1888.

Brașovŭ, 25 Februarie a. c.

Firulŭ telegraficŭ ne anunță adĭ trecerea din viață a Împĕratului Germaniei.

Fridericŭ, Ludovicŭ Wilhelm I, Rege alŭ Prusiei și Împĕratŭ alŭ Germaniei a fostŭ născutŭ la 22 Martie 1797. Peste câteva dile avea dér sĕ împlinéscă etatea de nouĕdecĭ și doi de anĭ.

Puținĭ domnitorĭ s'au bucuratŭ de o viață atâtŭ de îndelungată, dér mai puținĭ încă au fostŭ așa de norocițĭ în timpulŭ domnirei lorŭ ca împĕratulŭ Wilhelm alŭ Germaniei.

Ce era Prusia la 1861, când s'a suitŭ pe tronulŭ ei regele Wilhelm și ce este ea astădĭ! Câte evenimente marĭ nu s'au petrecutŭ în aceștĭ 27 de anĭ ai domnirei sale, câte succese nu au dobênditŭ Prusianii sub conducerea lui, succese strălucite și estraordinare la carĭ elŭ însușĭ nu s'a așteptatŭ și carĭ din modesta posițiune de rege alŭ micei Prusie l'au înălțatŭ pe puternicului tronŭ alŭ împĕrăției Germaniei unite.

Încă din cea mai fragedă juneță a sa împĕratulŭ Wilhelm s'a distinsŭ printr'unŭ spiritŭ militarŭ neîntrecutŭ, care nu l'a părăsitŭ până la ceasulŭ morții. Acestŭ spiritŭ elŭ a sciutŭ sĕ'lŭ desvólte în poporulŭ sĕu și sĕ'lŭ pregătéscă astfelŭ pentru luptele marĭ și decisive menite a crea unitatea germană.

Cu tótă hărnicia și cu tótă cultura poporului prusianŭ însĕ nu erau cu putință victoriile gloriόse dela 1866 și 1870, decă împĕratulŭ Wilhelm nu ar fi avutŭ norocŭlŭ de a fi sfătuitŭ de nisce bărbațĭ ca Bismark și Moltke și decă nu ar fi avutŭ cea mai mare încredere întrînșiĭ și în patriotismulŭ lorŭ.

Regele Wilhelm a conlucratŭ cu acești marĭ bărbațĭ ai poporului germanŭ fără a lua în semă curentulŭ opiniunei publice, care de multe orĭ nu era favorabilŭ activităţii lorŭ. Din causa acésta regele a și devenitŭ fórte nepopularŭ pe timpulŭ când Bismark a fostŭ provocatŭ conflictulŭ constituționalŭ în ajunulŭ marelui rĕsboiu cu Austria. La 1866 însĕ poporulŭ germanŭ s'a împăcatŭ érășĭ cu domnitorulŭ sĕu, care s'a reintorsŭ victoriosŭ din rĕsboiu.

De aicĭ încolo regele Wilhelm și-a croitŭ calea, care avea sĕ-lŭ ducă la ținta doririlorŭ, la întemeierea împĕrăției germane.

Tóte încercările ce s'au făcutŭ înainte și după 1866 de a intimida pe regele Wilhelm și alŭ aduce în conflictŭ cu principele Bismark, despre care se dicea în cercurile cele mai influente, că precipitéză lucrurile și că pune prea multŭ în risicŭ, au fostŭ zadarnice. Cu o consecvență și cu o energiă rară la capetele încoronate, regele Wilhelm însĕ sĕ făcea luntre și punte pentru consiliarii sĕi, de carĭ nu s'a despărțitŭ până la mórte.

Și pe lângă calitățile eminente cetățenescĭ și militare ale poporului germanŭ și pe lângă norocŭlŭ armelorŭ, aicĭ în acéstă nemărginită încredere în consiliarii sĕi probațĭ, este a se căuta cheia succeselorŭ strălucite reportate una după alta de regele Wilhelm până când apoi, la propunerea regelui Bavariei și cu consêmțĕmêntulŭ tuturorŭ principilorŭ germanĭ, a fostŭ proclamatŭ ca împĕratŭ alŭ imperiului germanŭ la 3 Februarie 1871, pe când încă oștirile reunite germane se aflau înaintea Parisului.

Ceea ce însémnă adĭ Germania în concertulŭ statelorŭ europene nu mai este de lipsă sĕ spunemŭ. Ajunge numai a constata, că mai curêndŭ, decâtŭ s'ar fi pututŭ aștepta, unitatea de adĭ a Germaniei a devenitŭ unŭ faptŭ împlinitŭ. Dér acésta unitate încă nu este pe deplin asigurată. Germania are încă o posițiune fórte grea, căcĭ, pecând se nisuesce a'șĭ îndeplini opera consolidării interióre, trebue sĕ stea gata, încinsă cu-o teribilă armatură, spre a se apĕra în contra marelorŭ state rivale dela apusŭ și dela rĕsăritŭ.

Grelele timpurĭ, ce trebue sĕ le străbată adĭ tóte popórele europene împreună cu Germania, care prin rĕsboiele și înarmările ei continue a pricinuitŭ mai multŭ ca orĭ-care altŭ statŭ acéstă situațiune dificilă, grelele timpurĭ facŭ ca întristarea pentru pierderea împĕratului Wilhelm sĕ fiă și mai durerosŭ sémțită de Germanĭ, mai alesŭ că acum și dilele moștenitorului tronului parŭ a fi numĕrate, din causa suferinței sale, pentru care nu se află leacŭ.

Dela San-Remo sosesce scirea, că prințulŭ de corónă germanŭ va pleca cu întrega familiă la Berlinŭ. Se vorbea mai ântêiu de strămutarea sa la Wiesbaden, unde este o climă mai dulce, dér în urma morții împĕratului Wilhelm principele e silitŭ de a merge deadreptulŭ în capitală. După regulele succesiunei corόna regală a Prusiei și corόna Germaniei trece asupra prințului moștenitorŭ, fără considerare la starea sănătății sale.

Cea mai grea încercare pentru casa Hohenzollern ar fi însĕ, decă provedința ar curma și viéța principelui moștenitorŭ, care se află într'o stare fisică atâtŭ de critică. Este, ce-i dreptŭ, și pentru casulŭ acesta unŭ urmașŭ, care sĕ ia sceptrulŭ în mână. Dér fiulŭ prințului de corónă, prințulŭ Wilhelm e încă tînĕrŭ și capacitatea sa va ave sĕ se probeze încă de aicĭ încolo. Germania are însĕ lipsă tocmai acum de vechia conducere probată, căcĭ nicĭodată n'a fostŭ mai nesigură și mai amenințătóre desvoltarea politică europénă ca în momentele de față.

In aceste împrejurărĭ tóte privirile se îndreptă asupra principelui Bismarck, în care îșĭ întemeiéză Germanii tóte sperantele, ca într'unŭ regentŭ de faptŭ alŭ marelui imperiu.

Uneltirĭ contra lui Mocsary.

Fóia națională sêrbéscă „Zastava“ dela 4 Martie, aducêndŭ scirea, că Românii din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeșului arŭ avé de gândŭ sĕ candideze pentru o eventuală nouă alegere de deputatŭ pe d-lŭ Ludovicŭ Mocsary, dice între altele:

„Deși în dieta ungurescă nu se află deputatŭ din partea naționalităților, decă Mocsary se va afla acolo, atuncĭ putemŭ fi liniștițĭ, căcĭ elŭ represintă aprópe câteva naționalitățĭ.“

La acestea observă „Kolozsvár“ dela 7 Martie:

Așaderă Mocsary este egalŭ cu câțĭva ultraiștĭ, cu câțĭva agitatorĭ de ai naționalităților, carĭ gravitéză în afară. Astfelŭ trebue sĕ se înțelégă cuvintele „Zastavei“ și nu altmintrelea, căcĭ mulțămită lui Dumnedeu, fórte mulțĭ bărbațĭ inteligențĭ de ai naționalităților nu gravitéză în afară, celŭ puținŭ poporulŭ în genere nu gravitéză, și decă se întêmplă, ca icĭ-colo o parte a poporului sĕ fiă dusă în rătăcire, acesta este o urmare a planurilorŭ viclene și fățarnice ale agitatorilorŭ.

Respectivii agitatorĭ nu cutéză se păşéscă directŭ în contra patriei; ci se silescŭ pe căi laterale sĕ-i vorbéscă poporului pe gustŭ și pe cei nepricepuțĭ sĕ'i ducă în regiunile străine, și acesta este causa, că atâtŭ de rarŭ póte sĕ descopere justiția lucrările lorŭ.

Ce se ține de Mocsary, e în adevĕrŭ de compătimitŭ ceea ce facŭ cu numele lui cei mai rĕi dușmanĭ ai Maghiarimei. Decă n'ar fi muritŭ Hurban, adĭ-mâne amŭ avé alianța Doda-Tomity-Hurban-Mocsary; celŭ puținŭ despre ómenii aceștia aicĭ totdeuna așa se vorbesce, ca și cum s'arŭ ține cu totulŭ unulŭ de altulŭ.

Dér ar fi sositŭ timpulŭ, ca sĕ se înduplece bunulŭ spiritŭ alŭ acestui politicŭ, care s'a obicĭnuitŭ a aduce pe bărbații maghiarĭ în grele posițiunĭ, ca sĕ se pună capĕtŭ uneltirilorŭ ce le comitŭ ultraiștii cu numele lui; căcĭ decă nu se va pune în curêndŭ capĕtŭ acestorŭ uneltirĭ, numele lui va rĕmâne pentru totdeuna nume aprindĕtorŭ de ură înaintea Maghiarimei din Ungaria de sudŭ și înaintea naționalităților patriotice.

Astfelŭ uneltesce pătura jidano-maghiară contra lui Mocsary, care a luatŭ în apĕrare naționalitățile nedreptățite.

Asia în Ungaria.

Diarulŭ ungurese „*Bereg*“ aduce cele mai triste dovedĭ despre gradulŭ de civilisațiune și de cultură din acele părțĭ ale Ungariei. Etă cum ne înfățișéză numitulu diarŭ viéța și obiceiurile locuitorilorŭ din comuna Beregszasz, care este încă centrulŭ comitatului Bereg și prin urmare presupune unŭ gradŭ de cultură superiorŭ față cu cele-l'alte comune ale comitatului, mai vêrtosŭ fiindcă comuna Beregszasz mai pόrtă și numele de orășelŭ:

In orășelulŭ acesta, scrie „Bereg“, cu apropiarea primăverei întrase în usŭ obiceiulŭ, ca măcelarii sĕ pârléscă porcii ucișĭ în mijloculŭ stradelorŭ chiar și pe cele mai marĭ vênturĭ. Hingherii (gâdii) umblă bețĭ din casă în casă, amenințândŭ pe proprietarĭ, că decă nu le vorŭ da banĭ ca sĕ'șĭ cumpere vinŭ o sĕ le omóre cânii dela casă. Decă însĕ proprietarulŭ are energia de a huidui dela casă pe acești obraznicĭ jăfuitorĭ fără a-le satisface pofta, peste câteva dile se pomenesce cu ei la casă, intră cu puterea în curtea proprietarului, fără scirea și învoirea acestuia, îi vatĕmă astfelŭ dreptulŭ domiciliarŭ, prindŭ cânii aflătorĭ în curte și'i omóră la momentŭ, de multe orĭ nicĭ nu caută decă se află în jurulŭ lorŭ vre-unŭ copilŭ séu vre-unŭ omŭ mare, care sĕ'i vĕdă sĕvêrșindŭ aceste gretóse omorurĭ. Ba în timpulŭ mai nou rolulŭ acesta de omoritorĭ au începutŭ a-lŭ lua polițiștii orășenescĭ: ei descarcă puscile spre curțile ómenilorŭ, împușcă cânii pe strade în timpŭ când acestea suntŭ mai pline de trecĕtorĭ.

In piața acestui orașŭ însĕ se repetŭ din di în di astfelŭ de brutalitățĭ, fată de carĭ s'arŭ rușina chiar și acei canibalĭ, despre carĭ nicĭdecum nu se póte dice, că arŭ fi slabĭ de inimă. Așa de esemplu Lunea trecută hingherii șĭ-au aședatŭ cunoscuta lorŭ căruță în mijloculŭ pieței, au pornitŭ apoi la vênătóre de cânĭ prin diferitele strade ale orașului, pe cânii prinșĭ cu ghilțurile lorŭ îi térau de-alungulŭ celorŭ mai depărtate strade ale orașului până la căruța din piață. Ajungêndu aci, ei nu'i aruncau în căruță spre a-i duce mai departe, ci în mijloculŭ orașului, în fața numĕroșilorŭ trecĕtorĭ de pe strade, începură omorirea cânilorŭ. Câte 8—10 minute durau schilăiturile înfricoșate ale unui câne în decursulŭ esecutărei.

Câtŭ pentru celelalte amĕnunte ce le dă numita fóiă ungurescă, ne mărginimŭ a spune, că acestea nu se potŭ reproduce fără a vătĕma sentimentulŭ de umanitate alŭ cetitorilorŭ. Ajunge sĕ amintimŭ, că mai multe femeĭ s'au îmbolnăvitŭ vĕdêndŭ aceste barbarii, alții se ascunseră prin prăvălii numai sĕ nu vĕdă.

In contra § 86 alŭ legii, privitorŭ la oprirea unorŭ acte de asemenea monstruositate, autoritățile competente n'au ștersŭ încă din usŭ aceste obiceiurĭ, ba chiar unulŭ dintre funcționarii orașului asistà până la sfêrșitulŭ scandalului.

Se mai descriu din acestŭ orășelŭ și alte obiceiurĭ, care nu dovedescŭ nicĭdecum cultură și civilisațiune, dér ne mărginimŭ a lăsa pe „Egyetertes“ sĕ constate, că astfelŭ de lucrurĭ se potŭ numi orĭ și cum, *numai europene nu*.

SCIRILE DILEI.

Recrutarea în orașulŭ și comitatulŭ Brașovŭ se face în dilele de 12—14 Aprilie și anume la 12 clasa I., la 13 classa II și la 14 Aprilie classa III de etate.

*
* *

La o întrebare a unui deputatŭ cu privire la *regularea Porților de ferŭ*, ministru-președinte austriac contele Taaffe a rĕspunsŭ că lucrările de regulare s'au încredințatŭ Ungariei, ér Austria 'șĭ-a reservatŭ revisuirea technică a elaborantului. Planurile au fostŭ deja trimise de guvernulŭ ungurescŭ la Viena și găsindu-se bune au fostŭ retrimise la Pesta

a̦sa că e de a̦steptatŭ acum, ca sĕ încépă în curêndŭ lucrările.

*
* *

După multe greutăţĭ și pedecĭ puse în cale de guvernulŭ unguresců, s'a constituitŭ în fine în Sibiiu reuniunea economică română din comitatulŭ Sibiului pentru înfiinţarea căreia se lucréză de atâţia anĭ. La începutŭ se plănuise înfiinţarea unei reuniunĭ economice române care sĕ cuprindă pe toţĭ economii românĭ din patriă și astfelŭ sĕ lucreze pentru promovarea intereselorŭ economiei române întregĭ, dér guvernulŭ unguresců a refusatŭ a recunósce o asemenea reuniune, ca „fiindŭ contrară intereselorŭ statului“ — pentru că promovéză interesele și bunăstarea Românilorŭ. In urma acésta, iniţiatorii au trebuitŭ sĕ se mărginéscă a înfiinţa numai o reuniune a comitatului Sibiiu, care numĕră deja mulţĭ membri.

Ĭi dorimŭ succese strălucite reuniunei, ca sĕ pótă aduce după sine întemeiarea ăstorfelŭ de reuniunĭ în tóte părţile locuite de Românĭ.

*
* *

Cetimŭ în foile din Pesta, că în 1 Aprilie a. e. va apăré în B-Pesta o fóiă *serbéscă* cuotidiană cu numirea „Srbski Drevnik,“ alŭ cărei redactorŭ va fi deputatulŭ dietalŭ Stefanŭ Popovicĭ. Acéstă fóiă va sta sub protectoratulŭ fostului guvernatorŭ în Bosnia, Teodorŭ Nicolicĭ, și va sta *în serviciulŭ „ideii de statŭ maghiarŭ.“*

Găsi-se-vorŭ Serbĭ carĭ s'o cetéscă?

*
* *

Falsificarea de banĭ a începutŭ sĕ devină epidemiă între „domnii“ din Ungaria. Mai cu sémă comitatulŭ Szepes a cădutŭ victimă acestei curióse bóle. In timpulŭ mai nou începutulŭ l'a făcutŭ fostulŭ căpitanŭ alŭ orașului Leutschau (Lőcse), care dispăru fără a fi prinsŭ. Urmă după elŭ inspectorulŭ de scóle Trogmayer, alŭ căruia casŭ e deja cunoscutŭ cetitorilorŭ noștri. In timpulŭ din urmă a fostŭ prinsŭ cu asemenea falsificărĭ de banĭ unŭ advocatŭ din Iglo și doi sublocotenenţĭ din regimentulŭ 34 de infanteria staţionatŭ în Leutschau. Sublocotenenţii respectivĭ suntŭ deja arestaţĭ de cemanda militară a numitului regimentŭ și ca pedépsă au fostŭ degradaţĭ. Contra advocatului s'a pornitŭ cercetare.

*
* *

Intrebămŭ pe părintele *Cornea Iacobŭ*, preotŭ în *Vinţulŭ de josŭ*, décă e Ungurŭ orĭ Românŭ? De e Românŭ, cum de pórtă cu Românii neaoșĭ, carĭ nu sciu unguresce, corespondenţa sa în limba unguréscă, așa că aceștia trebue sĕ alerge după tălmacĭ? Décă e Ungurŭ, cum de e preotŭ românŭ?

*
* *

Din *Vinţulŭ de josŭ* se desminte scirea, că s'ar fi furatŭ din biserica română de acolo un praporŭ de însĕmnătate istorică. Lucrulŭ se ḑice că ar sta așa: Furtŭ din biserică este adevĕratŭ că s'a comisŭ, dér nu din biserica românéscă, ci din cea unguréscă romano-catolică, și nu s'a furatŭ praporŭ, ci vasulŭ [cum ar fi la noi potirulŭ] în care se păstréză sf. cuminecătură. Făptuitorulŭ a fostŭ prinsŭ în Aiudŭ, dér la elŭ nu s'au aflatŭ decâtŭ frânturile vasului. Căutându-se obiectulŭ furatŭ, conducĕtorulu de gendarmĭ din Vinţulŭ de josŭ întrà și în biserica reformată de acolo, pe care de altmintrelea o aflase încuiată; în predicatoriulŭ din acésta biserică dĕdu numitulŭ gendarmŭ de lada cu dinamită, despre care făcurămŭ amintire cu altă ocasiune. In ladă erau ca la 250 de umplăturĭ [patróne, cartușe]. De asemenea s'au aflatŭ în biserică vre-o 20 de butóie de vinŭ; nu se spune, décă butóele erau pline orĭ góle. Făptuitorulŭ, care ascunsese aceste obiecte în biserică, este unŭ órecare Péterffy László, care șĭ-a și recunoscutŭ faptulŭ.

*
* *

In Rodna-nouă murì în ḑilele trecute unŭ copilŭ alŭ locuitorului Moisilă, cunoscutŭ ca omŭ fórte sĕracŭ. Sĕrmanulŭ tată se duse la preotulŭ gr. cat. Filipŭ Larionŭ și-lŭ rugà sĕ-lŭ înmormĕnteze, ér plata ce i se cuvine sĕ i-o dea mai târḑiu orĭ sĕ'i lucreze pentru ea. Preotulŭ însĕ refusà și sĕrmanulŭ omŭ trebuì sĕ'șĭ înmormĕnteze copilulŭ fără ceremonia religiósă. Așa istorisescŭ foile ardelene neromâne.

Intrebămŭ pe autoritatea bisericéscă superioră, mai e vrednicŭ unŭ asemenea preotŭ sĕ pórte darulŭ preoţiei, décă în adevĕrŭ așa s'a purtată?

*
* *

Tribunalulŭ din Pojunŭ a condamnatŭ pe contele Leo Logotthetti pentru furtŭ la 2 anĭ închisóre. „Nobilulŭ“ conte se ocupa cu furarea de haine în Pojunŭ și în Viena. Condamnatulŭ a apelatŭ, dér Curia a întăritŭ sentinţa instanţei ântéiu.

*
* *

Lunea trecută a muritŭ *Paul Somssich*, membru alŭ camerei magnaţilorŭ și fostŭ președinte alŭ camerei deputaţilorŭ ungurĭ. Somssich a jucatŭ rolŭ politicŭ însemnatŭ și, deși în oposiţiune, era cu tóte astea stimatŭ și de partida guvernamentală.

*
* *

Alŭ doilea concertŭ cu abonamentŭ alŭ *orchestrei orășenescĭ* din locŭ începe Duminecă în 11 Martie n. Programulŭ e variatŭ și alesŭ.

Revoltarea unei nouĕ comune.

Fóia unguréscă „Ugocsa“ comunică vestea despre revoltarea unei nouĕ comune:

Ḑiua de 24 Februarie era statorită pentru alegerea de jude comunalŭ în comuna Cumniata (Nagy-Komját) din comitatulŭ Ugocia, în Ungaria. La timpulŭ numitŭ se începù actulŭ alegerei în localulŭ școlei sub președinţa fisolgăbirĕului Szabo Sándor. Fisolgăbirĕulŭ împărtășesce alegĕtorilorŭ numele celorŭ trei candidaţĭ maghiarĭ, între carĭ unulŭ cu numele Posták Lászlo Mare parte din alegĕtorii aflătorĭ în sală aclaméză pe Posták, dér fiindŭ că nu toţĭ alegĕtorii încăpură în sala școlei, fisolgăbirĕulŭ ordonà sĕ iasă toţĭ afară și acolo trimise pe unŭ bărbatŭ de încredere cu numele Sepa, ca sĕ vestéscă mulţimei alegĕtorilorŭ numele candidaţilorŭ. Alegĕtorii, pe carĭ 'i tractà cu bĕutură unŭ locuitorŭ din comună cu numele Alexi, nu voiră nicĭ pe unulŭ dintre candidaţĭ, ci cerură ca Sepa sĕ le fiă jude. Intre strigăte furióse năvăliră în odaia unde se afla fisolgăbirĕulŭ, luară chipiulŭ de pe capulŭ haiducului aceluia, ilŭ trântiră de pămĕntŭ și apoi ilŭ călcară în tină. După ce isprăviră cu chipiulŭ se aruncară atâtŭ asupra haiducului câtŭ și asupra vizitiului fisolgăbirĕului și i-au bătutŭ pe amêndoi din causă că aceștia nu lĭ-au permisŭ alegĕtorilorŭ sĕ se apropiă de masa la care se afla fisolgăbirĕulŭ. In fine ajunseră și până la masă. Luară dinaintea fisolgăbirĕului condeiulŭ, calimărulŭ, precum și celelalte rechisite de scrisŭ aflătóre pe masă și le sfarâmară în bucăţĭ; pe fisolgăbirĕulŭ l'au ameninţatŭ cu bătaiă, pe candidatulŭ Posták l'au bătutŭ, cuptorulŭ (soba) l'au dĕrîmatŭ. Tóte provocările ca sĕ se pórte omenesce au rĕmasŭ zadarnice. Poporulŭ chefuitŭ de bĕutură începù a deveni totŭ mai ameninţătorŭ.

Alegerea a rĕmasŭ din causa acésta neisprăvită. Fisolgăbirĕulŭ o luà la sănĕtósa prin o ușe laterală și se refugia în casele preotului greco-catolicŭ. Poporulŭ după elŭ. Casa preotului românŭ fù înconjurată de poporulŭ furiosŭ, din ale căruia gurĭ se audiau strigătele: „Sĕ spargemŭ ușa, sĕ omorîmŭ pe haiduculŭ și apoi pe fisolgăbirĕulŭ.“ Fisolgăbireulŭ are a-șĭ datori mântuirea sa numai întrevenirei gendarmilorŭ, carĭ pe 9 inșĭ din capulŭ revoltei i-au escortatŭ. grosulŭ mulţimei însĕ nu s'a împrăștiatŭ nicĭ la provocarea gendarmilorŭ. Numai moderaţiunea fisolgăbirĕului a împiedecatŭ vêrsarea de sânge între gendarmĭ și poporŭ, care numai cu sosirea nopţei a începutŭ a se împrăștia.

Comuna din vorbă după cum se vede este locuită de Românĭ și de Maghiarĭ. „Egyetértés“ numesce revolta acésta o imitaţiune a revoltei dela Cuștei și e fructulŭ despotismului și ilegalităţilorŭ celorŭ dela putere și ale organelorŭ lorŭ, ce nicĭ chiar poporulŭ unguresců nu le mai póte suferi.

Petrecerea poporală din Betlenŭ.

Domnule Redactorŭ! Petrecerea poporală premérsă de o mică representaţiune teatrală — amintită în colónele „Gazetei“ — s'a aranjatŭ prin comitetulŭ bisericescŭ scolasticŭ din Betlenŭ [municipiulŭ Solnocŭ-Dobeca] în séra de 4 Martie n. în localităţile scólei gr. c. de acolo. Invĕţătorulŭ Simionŭ Moldovanŭ cu cunoscuta-i bunăvoinţă și lealitate șĭ-a oferitŭ tóte încăperile localităţii sale spre acestŭ scopŭ nobilŭ. Sala de petrecere era înfrumseţată cu crăngĭ de bradŭ. Pe păreţĭ în modŭ simetricŭ și cu unŭ gustŭ minunatŭ figurau portretele Maiestăţilorŭ Lorŭ dimpreună cu 5 oglindĭ marĭ. Culisele pentru representaţia teatrală asemenea nu lăsau mult de doritŭ.

Totŭ ce au poporulŭ românŭ din Betleanŭ mai plăcutŭ era adunatŭ aci pentru a uita pe unŭ momentŭ de necasurĭ și a petrece împreună o oră bună: bărbaţĭ, feciorĭ plinĭ de viéţă și un numĕr măgulitor de tinerĭ măiestri eșiţĭ din sînul poporului betlenescŭ, instruaţĭ în scóla din Betlenŭ. Frumósele nóstre măritate și fecióre cu fală purtau mândrulŭ nostru costumŭ strămoșescŭ. Dintre măritate putemŭ aminti următórele: Maria Mircea, Nastasia Popŭ, móșă diplomată, matróna petrecerei; Ludovica Rocneanu n. Morariu, Maria Ambrușiu, Susana Diuganŭ, Ludovica Stăvariu, Flóre Cheresteșiu, Flóre Căndreanu, Ileana Căndrénu, Docia Nedelea n. Grecu, Irina Simonŭ ș. a. dintre fete: Ludovica Morariu, Cristina Popŭ, Anisca Moldovanu, Rafila Beudeanŭ ș. a.

Regina balului a fostŭ fără îndoială graţiósa *d-șóră Otilia Pușcariu*, fica simpaticului și zelosului protopopŭ alŭ Ciceu-Cristurului, domicilatŭ în Betleanŭ, Gregoriu Pușcariu carele dimpreună cu D-na în calitate de presidentŭ și presidentă a petrecerii au asistatŭ la petrecere mai până la fine. Totulŭ au fostŭ bine și putea fi și mai bine, décă și voinicii noștri urmau cu îmbrăcămintea pe frumósele nóstre.

Cu atare publicŭ plăcutŭ împodobită fiindŭ sala, deodată la 8 óre séra începù representaţia apărêndŭ pe scenă d-lŭ Ioanŭ Diuganŭ, învĕţătorŭ-cantorŭ în Mălinŭ și Rusulŭ de susŭ, în costumŭ de soldatŭ: *„Șioldanŭ Vitezulŭ“* a fostŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Frisa din sala mare a Ateneului românŭ.

(Fragmentŭ din conferinţa ţinută de d. A. Odobescu la Ateneulu românŭ din Bucurescĭ.)

Ca sĕ dămŭ numai câteva esemple de ceea ce s'ar mai puté face la Ateneulŭ nostru, — deși credemŭ că, mai curêndŭ séu mai târḑiu, câte le vomŭ spune acum, ba și altele, totŭ au se se facă, — n'ar fi óre frumosŭ și bine, ca pe frontonulŭ dela peristilŭ, sĕ se pună baso-relievurĭ representândŭ séu scene, figurĭ și atribute alegorice, séu vr'unŭ episodŭ istoricŭ?

Nu s'ar cuveni, ca cele cincĭ marĭ medalióne de sub porticulŭ anteriorŭ sĕ ne arate în mosaică, chipurile impunĕtóre ale celor patru din cei mai marĭ și din cei mai culţĭ domnitorĭ ai ambelorŭ vechĭ principate Moldova și Ţera-Românéscă? Aceștia ar trebui, credemŭ, se fiă Alecsandru celŭ Bunŭ și Negoe Vodă, Vasile Lupu și Mateiu Basarabŭ: câteșĭ patru arŭ sta în laturile primului rege alŭ României unite, ale Augustului nostru Suveranŭ.

In fine, — ca sĕ nu lungimŭ peste orĭ-ce mĕsurĭ, — n'ar fi o adevĕrată minune a artei picturale seria de scene din istoria naţională, cu care dorimŭ a vedé acoperită frisa ce încunjură mai întréga sală circulară a viitórelorŭ întrunirĭ dela Ateneulŭ nostru?

In fundulŭ acelei sălĭ, o largă pórtă arcuită, de peste doi-spre-dece metri, lasă vederile se pĕtrundă într'unŭ compartimentŭ semi-sfericŭ, într'o vastă firidă de lemnŭ de nucŭ sculptatŭ, unde va sta aședată, pentru adunările ordinare, tribuna conferinţelorŭ. La trebuinţă însĕ, acelŭ compartimentŭ se va puté îndată transforma într'o și mai vastă scenă pentru concerte séu pentru representaţiunĭ dramatice.

In faţa acelei scene, dér cu proporţiunĭ mai reduse, însĕ cu decoraţiunĭ mai scumpóse, se va înălţa logia familiei regale.

Între aceste douĕ secţiunĭ principale, și la o înălţime tocmai bine potrivită pentru vedere, se destinde câte o fășiă netedă de părete circularŭ, avêndŭ trei metri și jumĕtate ca lăţime, și aprópe trei-ḑecĭ și cincĭ metri în lungulŭ fiăcărei părţĭ. Ambele fășii suntŭ luminate, ḑiua, de cele douĕ-ḑecĭ de ochiurĭ, care străpungŭ jurŭ împrejurŭ cupola la basa ei; ér nóptea, ele vorŭ primi și mai multă strălucire dela lumina electrică, ale cărei nenumĕrate globurĭ și pere de focŭ vorŭ fi rĕspândite peste totŭ edificiulŭ Ateneului, până chiarŭ și deasupra căldării tripodului dela culme, unde va arde unŭ sóre electricŭ, zăritŭ din întregulŭ orașŭ.

Vedeţĭ, dómnelorŭ și domnilorŭ, că, în dorinţele nóstre, Ateneulŭ este, din tóte privirile, unŭ mare, unŭ imensŭ focarŭ de luminĭ.

Sĕ reintrămŭ însĕ, — celŭ puţinŭ cu gândulŭ, — în sala cea mare, căreia pretindemŭ a'i da o strălucire cu totulŭ covĕrșitóre, mai alesŭ prin subiectele representate pe frisa ei.

Și care arŭ puté fi acele subiecte?

Câtŭ despre mine, îmĭ închipuescŭ, ca într'unŭ visŭ, că vomŭ vedé pe dênsele desvoltându-se tótă istoria patriei nóstre, tractată în scene pitoresce, în vii tabele, care se vorŭ lega unele de altele, purtândŭ însĕ fiă-care colórea specială a timpului sĕu.

Colo, la drépta, plecândŭ dela piciórele uneia din ambele nimfe, care alăturĭ cu o liră, ședŭ graţiosu rădimate pe bolta prosceniului, colo, pare că și vĕdŭ ivindu-se mai întâiu, în penumbra posomorîtă a străvechilorŭ codrurĭ din lunca dunărénă și sub aprigele piscurĭ ale Carpaţilorŭ, acei sĕlbaticĭ vieţuitorĭ ai timpurilorŭ preistorice, armaţĭ cu bolovanĭ de stâncă și cu trunchiurĭ de copacĭ, pĕroșĭ, sbêrliţĭ, vînjoșĭ și abia acoperiţĭ cu piei de fiare pădureţe, ei vênéză urșii din pescerĭ, cerbii cu late ramurĭ și zimbrii séu boii cornuţĭ și dintr'ênșii îșĭ facŭ hrana lorŭ. Dér, printr'unŭ contrastŭ de trufașă sĕlbătăciă, curêndŭ aparŭ, totŭ prin negurile fabulei, desfrênaţii și fameniĭ Agathyrșĭ, despre carĭ Erodotŭ ne spune, că erau muiaţĭ numai în aurŭ și trăiau viéţă de muierĭ.

De aci înainte, vomŭ intra în realitatea trecutului nostru, mai bine cunoscutŭ. Vomŭ recunósce, minunatŭ însufleţite de luminele coloritului, cele mai vii și mai impunĕtóre scene din epica spirală a sculpturilorŭ de pe columna lui Traianŭ. Vomŭ vedé cum, în lupte crâncene, Dacii îșĭ aperă cu mândră desperare, în contra aquilelorŭ daurite ale Romanilorŭ, hidoșii lorŭ balaurĭ roșĭ, ce le servescŭ de prapurĭ. Vomŭ urmări apoi cu ochii mersulŭ triumfalŭ alŭ legiunilorŭ romane și vomŭ vedé cetele lorŭ călărĭ și pedestre, trecêndŭ fără stavile podulŭ așternutŭ de ei peste luciulŭ și peste adâncăturile volburóse ale Dunării.

esecutată corectŭ prin d-lŭ Diuganŭ, ceea ce s'a doveditŭ prin aplausele publicului presentŭ. După câte-va minute apărŭ pe scenă „jupânulŭ *Herşŭ*“ ghebosŭ, flendurosŭ cu marfa lui de Parisŭ, adevĕrată figură a jidovului de Moldova. Singurŭ înfăţişarea lui Herşŭ pe scenă a fostŭ destulŭ de puternică spre a da nascere la o adevĕrată furtună de rîsete şi aplause, ce nu mai voiau sĕ înceteze în totŭ decursulŭ piesei. Putemŭ ḑice că în decursulŭ acestei piese d-lŭ Diuganŭ a fostŭ adevĕrată oglindă a fricei, fleroslei, vicleniei şi şarlataniei lipitorilorŭ din România. Aci a arătatŭ domnulŭ Diuganŭ adevĕratŭ talentŭ. Daună, de 10 orĭ daună, că acestŭ discipulŭ alŭ scólei din Betlenŭ n'are pregătirĭ mai întinse, fiind-că ar merita o sórte mai bună ca cea de dascalŭ şi cantorŭ.

[Va urma].

Literatură.

Preotulŭ Românŭ, diarŭ bisericescŭ, scolasticŭ şi literarŭ; apare în Gherla odată pe lună în mărime de $2^1/_2$—$3^1/_2$ cóle. Proprietarŭ, Redactorŭ şi Editorŭ: *Nicolau F. Negruţŭ*. — Nr. 3 dela 1 Martie are următorulŭ sumarŭ: Michailŭ Pavelŭ, episcopulŭ românŭ gr. cat. dela Oradea-mare (portretulŭ, faptele şi biografia lui), de V. Gr. Borgovanu. — Imnŭ lui Dumnedeu (poesiă), de Traian H. Popŭ. — Liturgia S-lui Ionŭ Chrisostomŭ (urmare). — Elementele sacrificiului eucharisticŭ, de I. Boroşŭ. — Predică pe Dumineca a 2-a a Postului mare, de Ioanŭ Papiu. — Predică pe Dumineca a 3-a a Postului mare, de protopopulŭ Basiliu Raţŭ. — Din istoria despărţirei bisericei orientale de cea apusană [urmare] — Pro memoria. — Din mărturisirile S-lui Augustinŭ, de V. Gr. Borgovanŭ. — Legătura între biserică, scólă şi naţiune, de D. A. Sturdza. — Varietăţĭ.

Sciri poliţienesci.

Erĭ nópte a isbutitŭ poliţia de aci se pună mâna pe hoţii, carĭ de repeţite orĭ au furatŭ lână şi tortŭ din magazinulŭ postovarului de aci Karl Paul. Unŭ poliţistŭ îmbrăcatŭ ca civilŭ i-a surprinsŭ tocmai asupra faptului. Hoţii suntŭ două servitóre ale păgubaşului, anume Gyorgy Ilona şi Balint Lina. Ele furau când stăpânulŭ lorŭ nu era acasă. Lâna şi tortulŭ furatŭ îlŭ vindeau la diferiţĭ complicĭ. Hóţele cu patru complicĭ au fostŭ date pe mâna judecătoriei penale.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 8 Martie, (11 óre nóptea.) — Pentru momentŭ Imperatulŭ se simte multŭ mai bine. Pulsaţiunile au scădutŭ dela 116 la 96 pe minută. Cei din juru-i cuteză érăşĭ a spera.

Astă séră, în urma unei adâncĭ amorţelĭ a împĕratului, s'a lăţitŭ în Berlinŭ scirea falsă, că a murită, care se credea în genere chiar şi de către autorităţĭ, aşa că *telegrame, ce anunţau mórtea, au fostŭ lăsate sĕ trécă şi s'a permisŭ vinderea de ediţiunĭ separate ale foilorŭ*. Mai târḑiu a fostŭ confiscată a doua ediţiune a acestorŭ foi separate.

Berlinŭ, 8 Martie. *Parlamentulŭ germanŭ rĕmâne întrunitŭ.* Desbaterile s'au amânatŭ. *Teatrele regescĭ suntŭ închise.* Adĭ după amēḑŭ *a fostŭ chematŭ la palatŭ predicatorulŭ superiorŭ alŭ curţiĭ Kögel.*

San Remo, 9 Martie. **Prinţulŭ de corónă plécă Sâmbătă cu familia la Berlinŭ.** Deórece starea generală a prinţului de corónă e neschimbată, buletinele se vorŭ publica de aicĭ încolo totŭ la două ḑile.

Viena, 9 Martie. — In urma scirilorŭ false despre mórtea împĕratului Wilhelm, mai multe foi de aicĭ au scosŭ ediţiunĭ separate, însĕ au trebuitŭ sĕ le retragă.

Berlinŭ, 9 Martie, 8 óre diminéţa. Buletinulŭ de aḑi-diminéţă la 7 óre: După ce aséră se părea că au mai reînviat puţinŭ semnele de viéţă a împĕratului Vilhelm, în cursulŭ nopţii starea de slăbiciune l'a cuprinsŭ érăşi şi a ajunsŭ acum unŭ gradŭ mare. — *v. Lauer. Leutchold.*

Berlinŭ, 9 Martie, 10 óre 40 minute. **Impĕratulŭ Vilhelm a muritŭ aḑi-diminéţă la $8^1/_2$ óre.**

ULTIME SCIRĬ.

„Românulŭ“ află că încercările d-lui Dim. Ghica pentru formarea unui cabinetŭ au rĕmasŭ până acum fără nicĭ unŭ resultatŭ. Este posibilŭ că d. Ionŭ Brătianu va fi însărcinatŭ sĕ formeze cabinetulŭ. D. I. C. Brătianu a avutŭ astăḑĭ la 12 óre o lungă întrevedere cu M. S. Regele.

„Epoca“ spune, că s'ar fi începutŭ nuoe negociărĭ, în privinţa formărei cabinetului, cu d. Kogălniceanu, şi că la casŭ când acestea nu vorŭ aduce la nicĭ unŭ resultatŭ, regele se va adresa la d-lŭ generalŭ Lecca.

Totŭ acestŭ ḑiarŭ afirmă că d. D. Sturdza a avutŭ aséră o lungă întrevedere cu Maiestatea Sa Regele.

Intêmplărĭ diferite.

Cădutu din trenu. Conductorulŭ de trenŭ Iosifŭ Marcu cădŭ între Bretea şi Ilia mureşiană din trenŭ şi'şĭ frânse unŭ braţŭ, care a trebuitŭ sĕ i-se amputeze.

Pĕruială. In 4 Martie n. fiindŭ o petrecere cu danţŭ într'o cârciumă din tr'unŭ suburbiu alŭ Clusului, se luară de pĕrŭ nisce ḑilerĭ cu nisce infanteriştĭ. O patrulă militară şi poliţia puseră capĕtŭ pĕruelii, care ar fi putută avé urmărĭ mai grave.

Focŭ. In aceeaşĭ ḑi a arsŭ în strada Kajanto din Clusiu unŭ edificiu, în care se uscă piei. Edificiulŭ era asiguratŭ.

Mulţămită publică.

Din ocasiunea balului arangiatŭ de Reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu la 11 Februarie a. c. au mai incursŭ contribuirĭ în favorulŭ Reuniunei dela d-l *Nicolae Fekete-Negruţŭ* din Gherla 20 fl. şi dela d-lŭ *Ioanŭ Hannia*, directorŭ seminarialŭ din Sibiiu 5 florinĭ; totalŭ 25 fl., pentru carĭ comitetulŭ Reuniunei prin acésta le esprimă cea mai căldurósă a mulţumită.

Cu acéstă sumă venitulŭ curatŭ alŭ balului s'a urcatŭ la 353 fl. 9 cr. v. a.

Sibiiu, în 6 Martie 1888.

Maria Cosma preşedintă. *Dr. Rusu* secret.

DIVERSE.

Rusia contra rachiului. Ministrulŭ Tolstoi, dice „Figaro,“ a înfiinţatŭ o reuniune, ai cărei membri suntŭ de trei categorii, şi anume: 1 Unii se obligă că nu vorŭ bé nicĭ unŭ feliu de spirituóse, nu vorŭ fabrica, nu vorŭ vinde şi nu vorŭ cumpăra, nu vorŭ îmbia nicĭ nu vorŭ oferi nimĕruĭ beutură; 2. Alţii se obligă a nu bé ei înşişĭ, dér comerciu facŭ şi óspeţilorŭ le oferŭ vinŭ ş. a. 3. Cei de a treia categoriă promitŭ a se reţiné numai dela rachiu.

Berlinulŭ şi prinţulŭ imperialŭ. Poporaţiunea din Berlinŭ este într'o agitaţiune febrilă; se batŭ pentru a'şĭ smulge dela telegrafŭ scirile, ce vinŭ de mai multe orĭ pe ḑi, dela San-Remo. Ér de când medicii au datŭ a se înţelege, că bóla prinţului imperialŭ va avé unŭ sfârşitŭ funestŭ, tinĕrulŭ prinţŭ Wilhelm, fratele mai micŭ, se duce în tóte ḑilele la prinţulŭ de Bismarck, unde de mai multe orĭ a dejunatŭ în cerculŭ intimŭ alŭ cancelarului şi unde converséză despre afacerile de statŭ. În vederea probabilităţii, că elŭ va fi prinţulŭ moştenitorŭ alŭ corónii, chematŭ odată a guverna în loculŭ tatălui sĕu, se caută a i se face educaţiunea politică. In acest scop i se va numi unŭ consilierŭ privatŭ, probabilŭ d-lŭ de Zastrov, care sĕ-i supună spre cercetare tóte afacerile statului, ca sĕ înveţe treptatŭ meseria de guvernatorŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 9 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vend.	8.50
Argintŭ romănescu .	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.05	„	10.07
Lire turcescĭ	„	11.34	„	11.37
Imperialĭ	„	10.34	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	101.—	„	102.—
Discontulu	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Martie st. n. 1888.

Renta de auru 4%	95.40
Renta de hârtiă 5%	82.50
Imprumutulu căilorŭ ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	108.
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatu-Timişu	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.75
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de aurŭ austriacă	107.35
Losurĭ din 1860	131.80
Acţiunile băncei austro-ungare	857.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur.	267.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	264.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	6.—
Napoleon-d'orĭ	$10.06^1/_2$
Mărcĭ 100 imp. germane	62.45
Londra 10 Livres sterlinge	127.25

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu

In capulu lorŭ, măreţa şi blânda figură a împĕratului Traianŭ va domina cu creştetu-i cărunţŭ întréga oştire, şi va trage la sine tóte privirile. Dreptŭ la mijloculŭ acestui semi-cercŭ, consacratŭ anticelorŭ nóstre anale, Traianŭ va rĕsări la unŭ punctŭ culminantŭ; elŭ, carele nĭ-a datŭ nouĕ, aci, şi nascere şi nume, şi viéţă şi credinţă, elŭ va străluci la acelŭ locŭ ca şi sórele ajunsŭ la amédŭ.

Sosirea, aşeḑarea şi traiulŭ pacînicŭ şi activŭ alŭ coloniloru romanĭ în nouĕle lorŭ sălaşe din provincia cuceritŭ, vorŭ da materii la scene mângăióse, la vechĭ amintirĭ, ce încă din poporulŭ nostru nu s'au şterşŭ cu totulŭ! Dér curĕndŭ cerulŭ se va înora din nou. Vorŭ începe sĕ năpădéscă hordele despre rĕsăritŭ: mai ântéiu Goţii, cei înalţĭ şi trupeşĭ, cu chica şi cu barba roşcată; apoi Hunii, cei mĕrunţĭ şi osoşĭ, cu faţa ieşită şi spână, cu ochii răzleţĭ; şi apoi şi alţii... şi alţii.... şi altii.... totŭ Barbarĭ peste Barbarĭ, dândŭ năvală unii peste alţii, îmbrâncindu-se şi încăerându-se unii cu alţii în năprasnice şi ucigaşe lupte!

Va trebui unŭ penelŭ apocalipticŭ acelui ce va aduna şi va răpisi acele haite, care de care mai sĕlbatice, mai lacome, mai fieróse, pocite la chipŭ, pestriţe în vestminte şi'n armăturĭ, cumplite şi fioróse în tóte faptele lorŭ.

In acea babilonică confusiune nu s'ar uita însĕ nebiruita statornicia a Românilorŭ. Sub viforulu ce trece peste capetele lorŭ, ei nu-şĭ părăsescŭ noua lorŭ patriă. Nimicŭ nu-i sperie. Nimicŭ nu-i mai presusŭ de a lorŭ răbdare. Nimicŭ nu-i póte deslipi, nicĭ goni, nicĭ stĕrpi din înfundăturile munteniscĭ, unde ei s'au tupilatŭ ca într'unŭ adăpostŭ vremelnicŭ. Ei simtŭ că alŭ lorŭ e pĕmêntulŭ ce li s'a dăruitŭ de Traianŭ, şi că alŭ lorŭ elŭ va rĕmâne de vecĭ cu romănéscă credinţă în Pronia cerului şi în virtutea sângelui lorŭ latinŭ; ei işĭ dicŭ pe tótă ḑiua: „Apa curge, pietrele rĕmânŭ!.... Sĕ-i lăsămŭ sĕ se strecóre. Ei din locŭ pe noi nu ne vorŭ clinti!“ In mijloculŭ furtunelorŭ omenescĭ, ei işĭ păstrézā şi chipulŭ originarŭ alŭ seminţiei lorŭ, şi traiulŭ, şi portulŭ, şi credinţele străbune.

Şi bine facŭ, căcĭ din ce în ce cerulŭ patriei începe a se însenina. Pămêntenii prindŭ la viéţă, ei nu se mai ascundŭ, iesŭ la lumină, se însoţescŭ cu vecinĭ mai omenoşĭ de decindea şi, împreună, puterea mereu, mereu le cresce.

Atuncĭ, — ca sĕ încheiemŭ cu falā acestŭ şirŭ de scene antice, — tocmai în laturea stângă a logei regale, vomŭ zări pe vitejii aceia, carĭ înălţându-se din nemulŭ românescŭ, resfiratŭ pe amêndouĕ malurile Dunărei, şi-au întinsŭ puterea peste mai tótă ţéra dintre Carpaţĭ şi Balcanĭ, au purtat'o chiar pe piscurile Pindului şi a făcutŭ sĕ tremure în Bizanţŭ, şi la alŭ lorŭ nume, pe împĕraţii grecĭ şi pe cavalerii cruciaţĭ ai apusului. Acolo, ca unŭ măreţŭ simbolŭ alŭ Românismului în Orientŭ, ni se va înfăcişa cu regéscă corónă pe capŭ, Românulŭ feciorŭ alŭ Asanilorŭ, craiulŭ Ioniţă, ce işĭ ţinŭ domnia şi dincolo şi dincócĭ de Istru!

Pe fâşia opusă, începĕndŭ totŭ din laturea prosceniului, vomŭ vedé desfăşurându-se a doua parte a istoriei Românilorŭ, aceea a Principatelorŭ până la a lorŭ contopire într'unŭ nou regatŭ românescŭ.

Mai ântéiu, totŭ în negura muntósă, ni se vorŭ năluciNegru Vodă, coborîndŭ la vale din plaiurile Făgăraşului în spre pustiele şesurĭ Vlăscene, ér Dragoşŭ mâindu'şĭ, tocmai din Maramureşŭ, legendara sa vĕnătóre pănă dincócĭ de apele Moldovei. Suntŭ vremurile descălicatórei, când Românii, sătui de umilinţă, orĭ şi de viteză pribegiă, cată din nou sĕ'şĭ întemeieze cetăţĭ mai întărite şi siliştĭ mai statornice.

De aci înainte, ca într'unŭ vĕrtejŭ de măreţe şi eroice fapte, vomŭ zări printre voivodii noştri de odinióră vestiţĭ unii în rĕsbóie şi alţii în pace, colea pe Alexandru celŭ Bunŭ, pe Vladislavŭ orĭ pe Radu celŭ mare, pornindŭ ale lorŭ ţĕrĭ pe căi de propăşire prin înţelepte legiuirĭ şi tocmelĭ; ér pe Basarabŭ Voivodă nimicindŭ în strîmtorile Jiului pe Ungurĭ cu acea furiă cânéscă a Românilorŭ, — *furia canina Valachorum*, despre care vorbescŭ cu gróză cronicarii maghiarĭ; seu pe Mircea celŭ Bĕtrânŭ, apărêndu-şĭ patria de Turcĭ, cu prudentă voinicie. Apoi încă şi pe Stefanŭ celŭ Mare, răsipindŭ pe Leşĭ la Dumbrava Roşie; pe Turcĭ, pe Tatarĭ, pe Ungurĭ în nenumĕrate locurĭ, Stefanŭ carele, şi elŭ, işĭ sfĕrşi lunga, laboriósa şi vrednica sa carieră regulândŭ înţelepţesce a moştenirea urmaşilorŭ sĕi, Stefanŭ care işĭ împodobi ţéra cu bogate şi mândre bisericĭ, întrecute însĕ totŭ de acea minune a măestriei artistice, pe care blândulŭ Négoe Basarabŭ a dăruit'o, în Argeşŭ, întregei Românii.

(Va urma).

Sosirea și plecarea trenuriloru și posteloru în Brașovu.

I. Plecarea trenuriloru:

1. Dela Brașovu la Pesta:

Trenulu de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute sera.
Trenulu mixtu Nr. 315: 4 óre 01 minută dimineța.

2. Dela Brașovu la Bucuresci:

Trenulu mixtu Nr. 318: 1 óră 55 minute după amedī.

II. Sosirea trenuriloru:

1. Dela Pesta la Brașovu:

Trenulu de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedī.
Trenulu mixtu Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovu:

Trenulu mixtu Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedī.

A. Plecarea posteloru:

a) Dela Brașovu la *Reșnovu-Zernescī-Branu*: 12 óre 30 m. după amedī.
b) " " " *Zizinu*: 4 óre după amedī.
c) " " în *Sĕcuime* [S. Georgī]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) " " la *Făgărașu*: 4 óre dimineța.
e) " " la *Săcele*: 4 óre dimineța.

B. Sosirea posteloru:

a) Dela *Reșnovu-Zernescī-Branu* la Brașovu: 10 óre înainte de amedī.
b) " *Zizinu* la Brașovu: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovu: 6 óre séra.
d) " *Făgărașu* la Brașovu: 2 óre dimineța.
e) " *Săcele* la Brașovu: 6 óre 30 minute séra.

Nru 2231 ex 1888.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoscința publică, cumcă ordinea de tĕrgu pentru orașulu reg. liberu Brașovu, aprobată de Inaltulu Ministeriu de Interne reg. ung. ddto 16 Octomvre 1887 Nru 66802/II 1887, intră în putere cu 30 l. c.

Ordinea acésta de tĕrgu, tipărită în limba germană, maghiară și română, se póte cumpĕra dela portarulu edificiului magistratualu, exemplarulu cu 10 cr.

Brașovu, în 3 Martie 1888.

Magistratulu orășenescu.

O DAMA

3—3

vĕduvă, de 42 anī, română, de confesiune gr. cat., cu caracteru solidu și esterioru plăcutu, care vorbesce românesce, sĕrbesce și nemțesce caută angajamentulu de a fi aplecată ca **economă** în tóte desteră, la vr'unu oficialu, preotu séu proprietaru bine situatu.

Doritorii au a se adresa la **N. P. P.** în **Zsebely,** via **Temesvár.**

Avisu d-loru abonați!

Rugămu pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulu mandatului postalu și numerii de pe fășia sub care au primitu diarulu nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritu și sĕ arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans."

52—33

Se deschide abonamentu pre anulu 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diaru beletristicu și enciclopedicu-literaru — cu ilustrațiunī. — Cursulu XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerī câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunī frumóse; și publică articlii socialī, poesii, novele, schițe, piese teatralī ș. a. — mai departe tractéză cestiunī literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Româniloru de pretutindenea, precum și a celoralte poporațiunī din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totu nisuesce a întinde tuturoru individiloru din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerațiune pre anulu întregu e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francī — lei, plătibilī și în bilete de bancă orī marce postalī.

PREOTULU ROMÂNU. Diaru bisericescu, scolaru și literaru — cu ilustrațiunī. — Cursulu XIV. — Apare în broșurī lunare câte de $2^1/_2$—$3^1/_2$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereiloru și preoțiloru mai distinșī, precum și alte portrete și ilustrațiunī, — mai departe articlii din sfera tuturoru sciințeloru teologice și între acéștia mulțime de predice pre duminecī, serbătorī și diverse ocasiunī, mai alesu funebralī, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarī; și în urmă totu soiulu de amĕnunte și scirī cu preferința celoru din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulu de prenumerațiune pre anulu întregu e 4 fl. — pentru România 10 francī — lei, plătibilī și în bilete de bancă orī marce postalī.

Colectanții primescu gratisu totu alu patrulea esemplaru.

Numerī de probă se trimitu gratisu orī-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU" în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai potu procura și următórele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiunī filologice și istorice maghiare privitóre la Românī, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulu Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbei românescī în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvĕntărī bisericescī la tóte sĕrbătorile de peste anu, de I. Papiu. Unu volumu de preste 26 cóle. Acest opu de cuvĕntărī bisericescī întrece tóte opurile de acestu soiu apărute până acum — avĕndu și o notiță istorică la fiă-care serbătóre, care arată timpulu întroducerei, fasele prin carī a trecutu și modul cum s'a stabilitu respectiva sĕrbătóre. Prețulu e 2 fl.

Barbu cobzariulu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Idealulu perdutu. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui omu de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulu pierdutu** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elu trebue sĕ se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanu Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Hermanu și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinu Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedia în 5 acte după Euripide, tradusă în versurī de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurī de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulu. Comediă în 5 acte, după Augustu Kotzebue, tradusă de Ioanu St. Șuluțu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și viorele, poesii poporale, culese de Ioanu Popu Reteganu. Unu volumu de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrósa seu **Cloșca cu puii ei de auru.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românu. Cartea I, II, III, IV, cuprindu materii forte interesante și amusante. Prețulu la tóte patru 1 fl. — câte una deosebī 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amusante. Prețulu 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptaru teoreticu și practicu pentru învĕțămĕntulu intuitivu în folosulu eleviloru normalī (preparandialī), a învețătoriloru și a altoru bărbațī de scólă, de V. Gr. Borgovanu, profesoru preparandialu. Prețulu unui esemplaru cu porto francatu 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămu vre-unu opu, întocmitu după lipsele scóleloru nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlu și recomandămu mai alesu directoriloru și învĕțătoriloru ca celoru în prima liniă interesațī.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românī. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbei române pentru scólele poporalī în trei cursurī de Maximu Popu, profesoru la gimnasiulu din Năseudu. — Manualu aprobatu prin ministeriulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de datu 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanu Buteanu, prof. gimn. Unu volumu de peste 30 cóle. Prețulu 2 fl.

Manualu de stilistică de Ioanu F. Negruțu, profesoru. Opu aprobatu și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprindĕndu composițiunī de totu soiulu de acte obveniente în referințele vieței socialī — se póte întrebuința cu multu folosu de către preoțī, învĕțătorī și alțī cărturarī românī. Prețulu 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurī funebralī, urmate de iertăciunī, epitafiă ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scola poporală pentru învĕțătorī și preparandī. Bros. I. scrisă de Gavrilu Trifu profesoru preparandialu. Prețulu 80 cr.

Cele mai eftine cărțī de rugăciunī:

Mărgăritarulu sufletului. Carte bogată de rugăciunī și cântărī bisericescī forte frumosu ilustrată. Prețulu unui esemplaru broșuratu e 40 cr., legatu 50 cr., legatu în pânză 60 cr., legatu mai finu 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxu 1.50—2.50

Miculu mărgăritaru sufletescu. Cărticică de rugăciunī și cântărī bisericescī — frumosu ilustrată, pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Prețulu unui esemplaru broșuratu e 15 cr., — legatu 22 cr., legatu în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunī și cântărī pentru pruncii scolarī de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulu unui esemplaru e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatu de mai multe rugăciunī frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulu unui esemplaru spedatu franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusu Christosu. Prețulu unui esemplaru legatu și spedatu franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovu.